

Qüestió de paraula

El dia 8 de novembre, a l'alba, de sobte, El-Aaiún va explotar. Per una vegada hi ha imatges i ens produeixen calfreds pel que mostren i pel que representen. El que va ser batejat com "Campament de la Dignitat", arrasat pel foc, té un significat simbòlic que és com una bufetada en plena cara. Les imatges dels carrers de la ciutat en flames ens fan témer que els sahrauís hagin après la lliçó que la comunitat internacional fa dècades que intenta ensenyar-los.

Des que la seva primera manifestació popular va ser metrallada el 1970 semblen no haver après res del que els han intentat ensenyar els que juguen amb el poder. Segurament, els senyors de la política internacional s'han preguntat més d'una vegada d'on s'ha tret aquesta gent que els conflictes es poden arreglar mitjançant el diàleg, que la justícia és una cosa que es pot reclamar pacíficament. I, només per ensenyar-los, els han tornat a enviar un altre bombardeig a la població civil i davant la seva coherència, una altra violació dels drets fonamentals. Però els molt tossuts segueixen creient en la legislació internacional, així que els manen altra ruptura d'acords. Ni així tornen a les armes. Sempre ho han dit, "el poble sahrauí no li agrada la guerra" i segueixen obstinats a demostrar que no té raó qui més crida o qui més mata.

Ara, veient que han sortit al carrer amb ràbia tenim por. Què passa si per fi han après? Què passa si al final han entès que ningú fa cas als coherents, als dialogants, als pacífics? A qui s'haurà de responsabilitzar si això passa? Potser als que durant més de tres dècades han permès que patissin tot tipus d'atropellaments o als que han adoptat resolucions al seu favor per cobrir l'expedient sabent que mai s'anaven a complir, paradoxalment, perquè eren justes.

A aquests homes, especialistes en eludir responsabilitats, podem estalviar-los el mal tràngol d'haver d'assumir les conseqüències d'una massacre o d'una guerra. És molt senzill, només han de complir la seva paraula i si tenen qualsevol dubte els poden preguntar als sahrauís, que és l'únic que han fet mentre eren maltractats.

Que l'administració espanyola compleixi la seva paraula de patrocinar el referèndum de autodeterminació al Sàhara Occidental que va prometre el 1974 i que tothom veu com lògic i just.

Que el regne del Marroc compleixi la seva paraula de permetre la celebració d'aquest referèndum, la que va donar per aconseguir l'alto al foc de 1991.

Que la comunitat internacional compleixi la seva paraula de defensar la pau que va estampar a la Carta de les Nacions Unides.

Que l'ONU compleixi la seva paraula d'executar les resolucions que acorda.

